

Що таке безбар'єрність?

Це простір, інформація та ставлення,
у яких кожна людина почувається включеною.

Приймати людей
такими, якими вони є

Повага до потреб
і можливостей іншого

Зрозуміла
і проста мова

Доступний
простір

Доступність сервісів
і простота їх використання

Ставитися з повагою
та емпатією

Дбати про
зручність усіх

Якою буває безбар'єрність

Фізична безбар'єрність

- зручний транспорт і під'їзд
- наявність пандусів, ліфтів
- кімнати для дитини
- доріжки для велосипедистів
- підйомники, широкі двері і коридори

Інформаційна безбар'єрність

- легка орієнтація в середовищі
- зрозуміла навігація
- доступна інформація для людей із різними способами сприйняття
- доступні пояснення

Цифрова безбар'єрність

- записатися на прийом без черг
- доступність сайтів для людей із різними потребами
- голосове керування
- прості електронні форми
- сервіси, які не вимагають фізичної присутності

Суспільно-громадянська безбар'єрність

- можливість голосувати або подавати звернення онлайн
- адаптовані робочі місця
- доступні навчальні матеріали
- простори в громадах без фізичних та соціальних бар'єрів
- відсутність дискримінації за будь-якою ознакою при наймі тощо

Освітня безбар'єрність

- інклюзивні класи
- адаптовані індивідуальні навчальні плани
- аудіопідручники або озвучені тексти
- готовність фахівців пояснювати просто і з повагою
- гнучкі форми навчання тощо

Економічна безбар'єрність

- адаптація робочого місця
- доступ до банківських послуг без складних умов
- підтримка у поверненні до праці чи здобуття нової професії
- консультаційна підтримка бізнесу
- розвиток інфраструктури в селах і малих громадах тощо

Що таке безбар'єрність у медіасекторі

1. Доступність інформації:

- ▶ Наявність субтитрів, аудіоопису, перекладу жестовою мовою
- ▶ сайти новин, сумісні з програмами читача екрану (screen readers), можливість змінювати розмір шрифту, контраст, режим читання

2. Просте та зрозуміле подання інформації.

- ▶ Тексти простою мовою
- ▶ пояснювальні формати
- ▶ структурована подача інформації
- ▶ коректна термінологія та етичне висвітлення тем

3. Видимість і представлення різних груп суспільства в інформаційному просторі

- ▶ Людина – не лише об'єкт допомоги, а й експерт, фахівець
- ▶ Представлення людей різного віку
- ▶ Показ різних досвідів і професій
- ▶ Інформація не лише про великі міста, а й про малі громади.
- ▶ Не допущення дискримінації за будь-якою ознакою

Мова медіа – мова гідності

Основні правила мови:

- Дотримуватися принципу «спочатку людина»
- Говорити про людину, а не про діагноз
- Використовувати нейтральну і коректну термінологію
- Уникати маскувальних слів
- Утримуватися від узагальнень, щоби не формувати стереотипи
- Уникати стигматизації, зменшення чи надмірної героїзації.

Словничок коректної лексики

✗ неправильно	✓ правильно
божевільний, маразматик	людина з когнітивними порушеннями, людина, яка має деменцію
безногий, безрукий, одноногий, однорукий, ампутант, людина з ампутацією, інвалід-ампутант	людина з ампутованими кінцівками, людина з ампутованою ногою / рукою
жирна людина, товста, гладка, пишна, пухкенька, пишечка, товстопуз, огрядний пацієнт, з пишними формами, людина повнішої статури, людина «в тілі»	людина, яка живе з ожирінням; людина з ожирінням
даун, даунята, «сонячні люди»	людина/дитина із синдромом Дауна
людина, що хворіє на онкологію; онкохворий; раковохворий; метастазник; онкоодужуючий	людина, яка хворіє на рак / має рак, людина, яка має онкологічне захворювання, людина з онкологічним захворюванням, людина, у якої (і уточнюємо діагноз), онкопацієнт, людина з історією раку / «cancer survivor»
чорний, негр, кольоровий	темношкірий чоловік, темношкіра жінка
вузькоокі / косоокі, азіати	азійці (або називати конкретну країну походження)
цигани	роми
люди у віці, старі, бабусі та дідусі, люди пенсійного віку / пенсіонери, люди поважного віку, люди похилого віку	люди старшого віку, люди третього віку, люди у віці 60+ / 75+ / літні люди (не завжди)

Словничок коректної лексики

✗ неправильно	✓ правильно
бомж, безхатько, безхатченко	бездомна людина / особа, людина без постійного місця проживання, людина без домівки
неблагополучна сім'я	сім'я у складній життєвій ситуації, сім'я у складних життєвих обставинах
зек / зечка / зека	ув'язнений / в'язень, людина, яка відбула покарання, людина, яка перебуває в місцях позбавлення волі, людина, яка отримала вирок без позбавлення волі, людина, яка повернулася з місць позбавлення волі, людина, яка перебуває під слідством (з позбавленням волі чи без, але якій не висунуто вирок)
полонені, колишні полонені, колишні бранці, нещасні полонені, люди, які пройшли катівні, обмінний фонд	захисники та захисниці, звільнені з полону, люди із досвідом полону, військовослужбовці, звільнені з полону/цивільні особи, звільнені з полону
мати-одиначка / батько-одинак, покритка	мати, яка самотійно виховує дитину, батько, який самотійно виховує дитину, одинок мати / одинокий батько (допустимий варіант)
інвалідний візок, візок, візочок, інвалідне крісло	крісло колісне
глухий, глухонімиий	людина з порушеннями слуху, людина з повною / частковою втратою слуху, нечуючий / нечуюча людина
маломобільні люди і люди з інвалідністю	маломобільні групи населення
мова жестів, сурдопереклад	жестова мова

